

Etiske retningslinjer for Lyse-konsernet

Vedtatt av styret i Lyse AS (konsernstyret), 17.02.2022 . Lyse AS med datterselskaper er i det videre benevnt som «Lyse».

Industrikonsernet Lyse utvikler framtidens infrastruktur og unike energi- og teknologitjenester. Aksjonærene er 14 kommuner i Sør-Rogaland. Aksjonærene legger til grunn at forretningen skal drives bedriftsøkonomisk lønnsomt og samfunnsmessig ansvarlig.

Del 1 Generelle etiske retningslinjer

1.1 Om retningslinjene

I gjennomføring av vårt arbeid i Lyse skal man basere seg på verdier som fremmer troverdighet, tillit og respekt overfor kunder, eiere, leverandører og ansatte imellom.

De etiske retningslinjene skal klargjøre forventningene Lyse har til personlig adferd, og til at arbeidet utføres på en etisk forsvarlig måte.

Retningslinjene gjelder for alle som arbeider for Lyse på alle nivåer, inkludert styremedlemmer, midlertidig ansatte og personer eller virksomheter som er innleid for å utføre oppdrag for Lyse (i det videre benevnt som «medarbeidere»).

Det er hver enkelt medarbeiders ansvar å sørge for at de etiske retningslinjer for Lyse blir etterlevd.

De etiske retningslinjene, herunder taushetsplikt, gjelder også ved bruk av sosiale medier.

Ledere har et særlig ansvar for oppfølging og etterlevelse av de etiske retningslinjene, og skal framstå som gode rollemodeller.

Retningslinjene er ikke regler som dekker alle forhold. God dømmekraft er nødvendig for å avgjøre om en bestemt handling eller beslutning er etisk og moralsk forsvarlig. Kontakt din leder, Konsernjuridisk eller HR-avdelingen dersom du er i tvil.

1.2 Lyses verdier

Lyses verdier er at vi skal være tydelige, ansvarlige og modige lagspillere.

Det innebærer at vi skal

- strebe etter forenkling og klarhet
- vurdere hva som er rett og galt
- gå foran som et godt eksempel
- tørre å innrømme feil
- være ærlige
- hjelpe andre til å lykkes

1.3 Taushetsplikt

Alle medarbeidere i Lyse har signert på taushetserklæring ved ansettelse. Taushetsplikten skal hindre at uvedkommende får tilgang til informasjon som kan skade Lyse og/eller Lyses

leverandører og samarbeidspartnere. Alle medarbeidere i Lyse skal overholde kravene til konfidensiell behandling av slik informasjon.

Taushetsplikten gjelder også etter at arbeidsforholdet er opphørt eller oppdraget er utført.

Brudd på taushetsplikten kan medføre strafferettslig ansvar, erstatningsansvar eller disiplinære reaksjoner.

1.4 Korrupsjon

Lyse aksepterer ingen former for korrupsjon. Dette gjelder både det å gi/tilby eller kreve/motta/akseptere en utilbørlig fordel i anledning stilling, verv eller oppdrag. Det er ikke tillatt, verken for egen del for eller nærstående personer, å gi eller å motta gaver eller andre fordeler, som er upassende eller som på annen måte kan tenkes å skade Lyses interesser eller omdømme.

1.5 Personvern

Personvern handler om beskyttelse av personopplysninger. Lyse har retningslinjer for håndtering av personopplysninger.

Lyse skal følge de til enhver tid gjeldene regler for håndtering av personopplysninger ([link](#))

1.6 Kraftsensitiv informasjon

Kraftsensitiv informasjon og beredskapsinformasjon skal ikke gjøres kjent for andre enn de som må ha slik informasjon i utførelsen av sitt arbeid. Alle eksterne som arbeider for Lyse skal signere på konfidensialitetserklæring.

1.7 Integritet og interessekonflikter

Medarbeidere i Lyse skal opptre i henhold til krav og retningslinjer for habilitet. Medarbeidere i Lyse skal behandle alle saker slik at de ikke svekker tillit og uavhengighet.

Det er ikke tillatt å kreve eller motta personlige gjenytelser i forbindelse med utøvelsen av arbeidet.

1.8 Tilbakemelding

Lyse vil stimulere en tilbakemeldingskultur, også i etiske spørsmål. Det betyr at det er legitimt å stille spørsmål ved og diskutere avgjørelser som er tatt. Slike tilbakemeldinger skal tas med dem det gjelder eller disses nærmeste leder.

1.9 Varsling

Medarbeidere i Lyse har en lojalitetsplikt overfor Lyse. Kravet til lojalitet medfører en plikt til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten, eller dersom det har oppstått en situasjon der den enkelte har en interessekonflikt. Arbeidstaker har også en lovfestet rett til å varsle om kritikkverdige forhold i bedriften.

Eksempler på kritikkverdige forhold å varsle om:

- Uetisk adferd, herunder seksuell krenkende adferd
- Korrupsjon
- Økonomisk utroskap
- Maktmisbruk
- Underslag, tyveri og økonomiske misligheter
- Brudd på taushetsplikt

Varslingen skal skje på en forsvarlig måte. Gjengjeldelse mot arbeidstaker som varsler er forbudt. Arbeidsmiljøloven har bestemmelser om varsling.

Lyse har særskilte rutiner for varsling som er tilgjengelig på intranett og i personalhåndboken. ([link](#))

1.10 Minstealder og arbeidstid

Minstealder for ansettelse er 18 år, men det kan gjøres unntak der det er tillatt i henhold til arbeidsmiljøloven.

Lyse skal overholde de til enhver tid gjeldende regler for arbeidstid.

Del 2 Regler for god adferd

2.1 Personlig adferd

Medarbeidere skal bidra til at Lyse har et godt arbeidsmiljø, preget av likeverd, åpenhet og toleranse.

Medarbeidere skal ikke oppføre seg på en måte som kan krenke menneskeverd eller som er egnet til å vekke mistro til Lyse.

2.2 Respekt

Lyse skal vise respekt for enkeltmennesker og arbeide aktivt for et godt arbeidsmiljø preget av likeverd og mangfold.

Lyse aksepterer ingen form for trakassering (herunder seksuell trakassering), diskriminering, eller annen utilbørlig adferd overfor kolleger, kunder, leverandører eller andre som medarbeidere i Lyse er i kontakt med.

2.3 Reiser og representasjon

De etiske retningslinjene gjelder også på tjenestereiser, kurs og arrangementer. Ved deltakelse i arrangementer i regi av andre, skal utgifter knyttet til reise, opphold og deltakelse som hovedregel betales og dekkes fullt og helt av Lyse.

Utgifter skal betales av, eller regning signeres av, høyest rangerte leder som er tilstede.

Det skal vises forsiktighet ved bruk av alkohol i forbindelse med representasjon og i andre sammenhenger som kan assosieres med Lyse. Alkoholfrie alternativer skal alltid være tydelig tilgjengelige.

Sexkjøp i Norge og i utlandet er forbudt i henhold til norsk lov. Det er således forbudt å kjøpe sex i Norge og i utlandet for medarbeidere som er på reiser og representasjon for Lyse.

2.4 Lyses eiendeler

Bruk av Lyses eiendeler skal kun benyttes til de formål de er ment å tjene.

Lyses utstyr og eiendeler skal behandles forsvarlig, det gjelder også ikke-fysiske verdier knyttet til forretningsmessige forhold som idéer, konsepter med videre. Sensitiv informasjon behandles med lojalitet og aktsomhet.

2.5 Helse, miljø og sikkerhet

Lyse skal arbeide aktivt for å unngå skader og for å fremme et sunt arbeidsmiljø. HMS skal gis høyeste prioritet.

Daglig ledere for de enkelte selskapene har arbeidsgiveransvaret slik dette er utformet i arbeidsmiljøloven.

Alle medarbeidere skal medvirke til å gjennomføre HMS-tiltak og har et ansvar for å ivareta egen og kollegers sikkerhet i det daglige arbeidet.

Dersom det forekommer en uønsket hendelse skal dette rapporteres til nærmeste leder. Nærmeste leder skal vurdere om korrigerende tiltak skal gjennomføres for å unngå gjentakelse.

2.6 Deltakelse i annen virksomhet

Medarbeidere i Lyse forplikter seg til å ikke påta seg annet arbeid, andre oppdrag eller verv, som pga. omfang og/eller innhold kan få negativ innflytelse på utførelsen av arbeidet for Lyse.

Medarbeidere forplikter seg til å ikke påta seg styreverv i andre kommersielle virksomheter/foretak uten først å innhente skriftlig samtykke fra Lyse.

Del 3 Anskaffelser og etikk i forretningsmessige forhold

3.1 Formål

Formålet med Del 3 er å veilede medarbeidere i Lyse til god etisk adferd i forbindelse med anskaffelser og enhver kommunikasjon i forretningsmessige forhold.

Lyse skal være kjent for å gjøre anskaffelser som sikrer rettferdig konkurranse og transparens for å bekjempe alle former for korrupsjon.

3.2 Myndighet

De etiske retningslinjer vil tydeliggjøre hva som er riktig og uriktig adferd i spesifikke sammenhenger, men den fjerner ikke behovet for at det må gjennomføres skjønnsmessige helhetsvurderinger i enkeltsaker knyttet til anskaffelser.

Skjønnsmessige vurderinger kan gjøres av Konsernanskaffelser, av selskapets daglige leder eller av den som daglig leder og Konsernanskaffelser i felleskap har delegert.

Dersom det oppstår etiske problemstillinger knyttet til anskaffelser som ikke løses ved alminnelige drøftelser partene imellom, så vil Konsernjuridisk fungere som etikkråd og endelig beslutningstaker.

3.3 Adferd i anskaffelsesprosesser

Medarbeidere i Lyse, som i alle sammenhenger jobber med anskaffelser, forvalter store verdier på vegne av eierne og er forpliktet til å utvise adferd med høy etisk standard.

Dette innebærer at medarbeidere som er involvert i anskaffelser skal ha et bevisst forhold til etisk adferd. Dette gjelder blant annet i forhold til habilitet, kommunikasjon, bruk av mellomledd, mottak av gaver og deltakelse på møter/arrangementer.

3.4 Habilitet

Medarbeidere skal oppføre seg upartisk i all forretningsvirksomhet.

Enhver person som deltar i utarbeidelse av et konkurransegrunnlag, i evalueringer eller på en annen måte involvert i en anskaffelsesprosess skal vurdere egen habilitet.

Egenerklæring om habilitet skal utfylles i henhold til enhver tids gjeldende prosedyre tilhørende Konsernanskaffelser.

Medarbeidere skal ikke delta i anskaffelser hvor det er relasjon med leverandører som kan føre til konflikt med Lyses interesser. Dette betyr at medarbeideren ikke skal delta i anskaffelser hvor det er slektskap, nær privat relasjon eller ansettelsesforhold (gjelder spesielt innleide/konsulenter) hos leverandør.

Medarbeidere skal ikke delta i anskaffelser dersom det foreligger direkte eller indirekte økonomisk interesse (eierskap) hos leverandøren.

Medarbeidere som innehar styreverv hos leverandører til Lyse må vise ekstra varsomhet i forhold til sin habilitet og rolle i anskaffelsesprosesser.

3.5 Kommunikasjon

Det skal alltid utvises forsiktighet i kommunikasjon med leverandører i forhold til utlevering av informasjon, og relevansen av informasjonen skal vurderes.

Det er ofte vanskelig å skille mellom hvilken informasjon som er konfidensiell eller ikke. Leverandørene er svært bevisste på kommunikasjon mot sine viktigste kunder og jobber metodisk for å samle informasjon som kan sikre/øke sin forretning. Det skal derfor utvises særskilt forsiktighet i kommunikasjon med leverandørene.

Lyse skal være redelig og etterrettelig i sitt eksterne kommunikasjonsarbeid uavhengig hvem det kommuniseres med. Lyse skal etterstrebe åpenhet i sin eksterne kommunikasjon og bidra med saklig, faglig og etterprøvbar informasjon.

Lyses leverandører, partnere, kunder og andre forretningsforbindelser bør gjøres kjent med Lyses etiske retningslinjer, for eksempel gjennom en leverandørerklæring, og følge etiske standarder som samsvarer med Lyses etiske standarder.

3.6 Mellomledd

Bruk av mellomledd kan være forbundet med risiko for korrupsjon, og det skal derfor ikke brukes mellomledd i forbindelse med anskaffelser.

Med mellomledd menes tredjeparter, personer eller organisasjoner som mellomledd i transaksjoner for å oppnå forretningsmessige fordeler.

3.7 Gaver

Medarbeidere skal ikke ta imot gaver fra leverandører med unntak av profileringsartikler som representerer minimal verdi. Med minimal verdi menes det at samlet verdi ikke skal overstige NOK 500 inkl. mva.

Mottas gaver med samlet verdi høyere enn ovennevnte sum i en sammenheng hvor det vil fremstå som uhøflig og/eller upassende å avvise så kan medarbeideren akseptere forutsatt at gaven ved første anledning innleveres Konsernanskaffelser for protokollføring.

Julegaver eller lignende fra leverandører som er innenfor overnevnte verdi skal overleveres HR avdelingen som forestår utlodning blant alle ansatte.

Skulle medarbeidere bli tilbudt en gave som kan oppfattes som forsøk på utilbørlig påvirkning, skal det umiddelbart rapporteres til Konsernanskaffelser. Forholdet vil bli protokollført og leverandør vil bli kontaktet for videre avklaring.

3.8 Møter og arrangementer

Det er i mange sammenhenger hensiktsmessig å delta på møter og arrangementer (kurs, seminarer, messer, andre eventer etc) med leverandører hvor bevertning er en del av innholdet. Lyse stiller krav til faglig innhold og/eller forretningsmessighet i slike møter og arrangementer. Det faglige innholdet skal være av sentral karakter for deltakelse i et slikt møte eller arrangementet som blir avholdt.

Middager og bevertning i forbindelse med møter og arrangementer skal i hovedsak betales av Lyse med mindre det er av minimal verdi og i en sammenheng som det er naturlig at dette bekostes av leverandøren og ikke kan oppfattes som utilbørlig.

Med minimal verdi menes det i denne sammenheng at samlet verdi ikke skal overstige NOK 1500 inkl.mva. per person.

Flybilletter, andre transport kostnader og hotellopphold i forbindelse med møter og arrangementer skal som hovedregel betales av Lyse.

3.9 Rabatter for ansatte

Lyse skal ikke benytte konsernets markedsposisjon til å inngå rabattavtaler for sine medarbeidere og anskaffelser (konkurranser) i Lyse skal ikke anvende ansatrabatter som tildelingskriteria.

Rabattordninger for ansatte som er en del av Lyses velferdsordninger vil bli tilgjengeliggjort via Lyses fordelsprogram eller via HR-avdelingen

3.10 Adferd ved pågående anskaffelser

Ved pågående anskaffelser skal det vises særskilt varsomhet i forhold til kommunikasjon og relasjon med leverandørkandidater.

Det bør tilstrebes at kommunikasjon med leverandører knyttet til en pågående anskaffelse samordnes av aktuell prosjektleder og/eller ressurs fra Konsernanskaffelser.

Deltakelse på møter og arrangementer med leverandørkandidater i en eller flere planlagte og/ eller pågående anskaffelsesprosesser er som hovedregel ikke tillat såfremt det ikke er en planlagt del av anskaffelsesprosessen.

Det kan likevel være nødvendig å avholde slike møter for å drøfte andre pågående prosjekter og drift forøvrig som leverandørkandidaten er delaktig i. Er et slikt møte vurdert som forretningsmessig nødvendig, så skal det fastsettes en agenda og det skal ikke føres samtaler om pågående anskaffelser. Forespørselsansvarlig har et særlig ansvar for å koordinere kommunikasjon med leverandøren i denne sammenheng.

Er det usikkerhet knyttet til om en leverandørkandidat er involvert i pågående anskaffelser, ta kontakt med Konsernanskaffelser for avklaring.

3.11 Politisk virksomhet

Lyse støtter ikke noe enkelt politisk parti. Den enkelte medarbeider står fritt til å engasjere seg i den offentlige politiske debatt, men uten referanse til deres forhold til Lyse.

3.12 Rettferdig konkurranse

Lyses leverandører skal velges ut på grunnlag av objektive og forhåndsfastsatte kriterier. Alle leverandører skal likebehandles.

Lyse skal ikke ta del i noen form for prisavtaler, markedsdeling eller annen virksomhet som er i strid med konkurranselovgivningen.

Dersom det er tvil om en handling er i strid med konkurranselovgivningen, skal handlingen stilles i bero inntil det foreligger en juridisk avklaring fra Konsernjuridisk på om handlingen er lovlig.

3.13 Markedsadferd og innsideinformasjon

Det skal utvises særskilt aktsomhet knyttet til finansiell markedsinformasjon og annen markedsinformasjon.

Innsideinformasjon er opplysninger egnet til å påvirke kursen på verdipapirer og prising i kraftmarkedet, og som ikke er offentlig tilgjengelig eller allment kjent i markedet. Den enkelte medarbeider skal ikke bruke eller medvirke til at andre bruker innsideinformasjon. Innsideinformasjon skal aldri videreformidles til utenforstående.

Misbruk av innsideinformasjon og markedsmanipulasjon er straffbart etter norsk lov.

3.14 Menneskerettigheter

Lyse anerkjenner og støtter de internasjonale menneskerettigheter. Lyse skal drive sin virksomhet på en slik måte som respekterer menneskerettighetene og prinsippene i «The Ten Principles of the UN Global Compact».

Lyse skal drive sin virksomhet på en måte som skaper arbeidsmiljøer som fremmer likestilling og ikke innebærer forskjellsbehandling på grunnlag av kjønn, seksuell legning, hudfarge, religion, politisk overbevisning, alder, funksjonshemming, nasjonalitet eller etnisk opprinnelse.

3.15 Barnearbeid, tvangsarbeid og lønn

Lyse skal ikke bruke leverandører som bruker barn i noen form for arbeid som kan frata dem deres barndom, utviklingsmuligheter eller verdighet.

Lyse skal ikke bruke leverandører som ansetter mennesker mot deres egen vilje.

Lyses leverandører skal påse at lønn til ansatte og til innleid arbeidskraft er rimelig og i samsvar med avtaler og lokale lover og forskrifter.

3.16 Hvitvasking av penger

Lyse skal ikke ta del i noen form for hvitvasking av penger.

Lyse skal så langt som mulig forsikre seg om at sine leverandører heller ikke tar del i noen form for hvitvasking av penger.

3.17 Miljø

Lyse skal arbeide i samsvar med internasjonalt anerkjente miljøstyringsprinsipper og forsikre seg om at sine leverandører gjør det samme.